

Kraków, 27.11.2020 roku

ZGSMP-36/2020

**Szanowny Pan
Prof. dr hab. Piotr Gliński
Wiceprezes Rady Ministrów,
Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa**

W imieniu Stowarzyszenia Muzealników Polskich pragnę serdecznie podziękować za pismo (sygn. DDK-WM.6002.18.2020.RJ) z dnia 26 listopada 2020 roku, a także słowa uznania kierowane w stronę społeczności muzealnej w Polsce. Bieżąca korespondencja z Panem Ministrem ma dla nas szczególne znaczenie, pozwala nam bowiem pozostawać w przekonaniu, iż resort odpowiedzialny za politykę kulturalną w naszym kraju w pełni rozumie przedstawioną przez nas sytuację.

Z tym większym zawodem i rozgoryczeniem Stowarzyszenie Muzealników Polskich zareagowało na wiadomość o zapisach przyjętej przez Sejm Tarczy Antykryzysowej 6.0, a także o ukazaniu się rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2091.)

Niezmiernie cieszyliśmy się, kiedy ukazała się informacja, że pomocą rządową w związku z pandemią Covid-19 zostaną objęte również muzea. Niestety, analiza poszczególnych zapisów uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 19 listopada 2020 r. ustawy (tzw. Tarcza 6.0) – pozwala na stwierdzenie, że faktyczną,

wymierną pomocą w tym zakresie zostaną objęci wyłącznie przedsiębiorcy i mikroprzedsiębiorcy prowadzący muzea (PKD 01.02.Z), a także płatnicy składek prowadzący muzea nie będące instytucją kultury. Niestety, na jej podstawie instytucje kultury, w tym zwłaszcza muzea samorządowe i państwowe, mogą występować jedynie o zwolnienie ze składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy, FGŚP - za jeden miesiąc – listopad 2020 r. Taki wymiar pomocy jest wysoce niesatysfakcjonujący i niewystarczający wobec faktycznego przedłużenia zakazu udostępniania publiczności wystaw i organizowania wydarzeń do 27 grudnia 2020 r. i utraty przychodów przez muzea za kolejny okres. Odnosząc się do zapisów art. 10 ust. 12 i 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2091), które wprowadzają zakaz udostępniania zbiorów publiczności, z nadzieją przeczytaliśmy w ust. 12, że wystawy będą mogły być udostępniane dla publiczności w formie bezkontaktowej z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego. Uznaliśmy, że po spełnieniu wymienionych w rozporządzeniu warunków będziemy mogli wrócić do pracy. Z wielką konsternacją przyjęliśmy zatem zapis ust. 13, który stanowi, że wnętrza obiektów kubaturowych winny pozostać zamknięte dla zwiedzających. Powyższe przepisy z jednej strony wprowadzają możliwość udostępnienia zbiorów, w drugim miejscu zabraniają wpuszczenia zwiedzających do wnętrza budynków. Należy zatem uznać, że prezentowane przepisy rozporządzenia zawierają postanowienia sprzeczne i wzajemnie się wykluczające.

W piśmie z dnia 10 listopada 2020 roku, Stowarzyszenie Muzealników Polskich zwróciło uwagę na problem braku konsultacji w związku z wprowadzanymi przepisami, które w bezpośredni sposób kształtują naszą działalność muzealną. Tymczasem po raz kolejny przyjęto i wdrożono bardzo ważne przepisy bez żadnej próby podjęcia konsultacji z naszym środowiskiem.

Polskie muzea zaczynają nieuchronnie zbliżać się do punktu krytycznego. Narasta w nas jednocześnie przekonanie, iż zostaliśmy pozostawieni bez żadnej wymiernej pomocy ze strony administracji rządowej, co jest zjawiskiem absolutnie nieadekwatnym wobec wsparcia udzielonego przez rząd dla wielu przedsiębiorców i przedsiębiorstw od momentu ogłoszenia pandemii. Stowarzyszenie Muzealników Polskich zauważa, że o ile przedsiębiorstwa pracujące dla zysku, mogą zawiesić swoją działalność, a tym samym ograniczyć radykalnie swoje koszty, o tyle muzea zrobić tego nie mogą. Muzea nie mogą zamknąć oraz opróżnić w „black week” swoich magazynów, odciąć dostępu do mediów i ograniczyć zatrudnienie fachowców, którzy zajmują się bezpieczeństwem muzealiów. Pomimo znaczącej utraty środków, wciąż jesteśmy odpowiedzialni za muzealia których

depozytariuszem jest cały Naród Polski. Na muzealnikach i na naszych muzeach wciąż spoczywa obowiązek opieki nad tym depozytem, głównie poprzez zapewnienie im należytych warunków przechowywania oraz wykwalifikowanej kadry specjalistów. Dotyczy to szczególnie muzeów, które wpisane są do rejestru muzeów prowadzonych przez Pana Ministra, oraz tych, które z urzędem Pana Ministra uzgodniły statut. Biorąc pod uwagę coraz bardziej dramatyczną sytuację finansową muzeów, a także fatalne prognozy na rok 2021, według których budżet większości naszych instytucji nie ulegnie zbilansowaniu, przyszłość polskich muzeów staje pod ogromnym znakiem zapytania.

W piśmie z dnia 10 listopada 2020 roku, zwracaliśmy uwagę na konieczność wdrożenia egalitarnego programu pomocy obejmującego wszystkie muzea, niezależnie od szczebla ustrojowego ich organizatorów. W naszej opinii, pomoc powinna być powszechna oraz uwzględniać trzy podstawowe czynniki wpływające na sytuację muzeów tj.: liczbę posiadanych zbiorów, liczbę zatrudnionych pracowników, powierzchnia substancji zabytkowej do utrzymania.

Stowarzyszenie Muzealników Polskich ponownie podkreśla wolę oraz chęć współpracy w obszarze procesu konsultacyjnego, którego celem byłoby opracowanie i wdrożenie optymalnej strategii działania na przyszłość.

dr Michał Niezabitowski

Prezes Stowarzyszenia Muzealników Polskich